

Robert Vannoy, Misingi ya Unabii wa Biblia: Hotuba 13b

Kanuni za Hermeneutical za Kufasiri Maandishi ya Kinabii

5. e. Isaya 11:10-12 Mbinu ya Oswalt

Hebu tuangalie ufafanuzi wa NICOT wa John Oswalt kuhusu Isaya, ukurasa wa 286 na unaofuata. Anasema kuhusu sehemu hii kubwa zaidi, “Ingawa maana ya jumla ya mistari hii iko wazi, maelezo mahususi si wazi sana. Je, nabii anazungumzia kurudi kutoka Babeli mwaka wa 539 KK?” Unaona, inaanza kwa kusema, “Bwana atanyosha mkono wake mara ya pili ili kuwarudisha mabaki waliobaki wa watu wake.” Kisha anazungumzia katika mstari wa 12, kuhusu kuwakusanya wahamishwa wa Israeli, na kuwarudisha katika nchi yao. Oswalt anasema, “Je, hii inazungumzia kurudi kutoka Babeli mwaka wa 539? Ikiwa ndivyo, Masihi alikuwa bado hajafunuliwa na haingeweza kuwa bendera ambayo watu walikusanyika.” Tunaona katika mstari wa 10, “Katika siku hiyo, mzizi wa Yese utasimama kama bendera kwa watu. Mataifa yatamkusanyikia.” Haikuonekana kutokea wakati wa kurudi kutoka uhamishoni. Je, Isaya anazungumzia Israeli mpya, kanisa, kama warekebishaji wanavyosisitiza? Kwa mfano, Calvin anasema, “Hakika, waumini walikusanyika kwa Masihi kutoka kila sehemu ya dunia [hiyo ni nafasi ya EJ Young pia].” Na mstari wa 10, kwa mtindo unaofanana na Isaya 2:2-4, unarejelea mataifa tofauti. Hata hivyo, hapa inaonekana maoni ya Oswalt, “Lengo kuu la kifungu hiki linaonekana kuwa juu ya taifa la kihistoria la Israeli, hivyo mtu anaongozwa kuamini kwamba kinaelekeza kwenye mkusanyiko mkubwa wa mwisho wa watu wa Kiyahudi kama ule unaotajwa na Paulo katika Warumi 11. Ikiwa hilo limeanza katika harakati za Kizayuni, kama wengi wanavyoamini, tunaweza kutarajia kwa matarajio kukamilika kwake kwa mwisho katika kumgeukia Mungu katika Kristo na taifa la Kiyahudi.” Inaonekana kwamba Oswalt, anapojadili hilo zaidi, angefaa kabisa katika kundi hilo la tatu ulilo nalo hapa; aina fulani ya maelezo ya kurudi kwa Israeli aliye uhamishoni katika nchi yao kuhusiana na kuja kwao kwa Kristo. Hapo

ndipo mstari huo unaweza kuwa wa kutatanisha kama ulivyoletwa dakika moja iliyopita.

f. Mbinu ya JA Alexander

Katika ufafanuzi wa JA Alexander kuhusu Isaya, ukurasa wa 257, anasema, "Unabii huo haukutimizwa katika kurudi kwa wakimbizi baada ya kuchanganyikiwa kwa Senakeribu, wala katika kurudi kutoka Babeli, na kwa sehemu katika kuhubiri Injili kwa Wayahudi. Utimilifu kamili unatarajiwa wakati Israeli yote itaokolewa. Utabiri lazima ueleweke kwa mfano, kwa sababu mataifa yaliyotajwa katika mstari huu yamekoma kuwepo kwa muda mrefu." Unaona hapo, unapata istilahi hiyo iliyovamiwa kitamaduni. Tukio lililoonyeshwa awali ni, kulingana na Keil, kurudi kwa Wayahudi Palestina; lakini kulingana na Calvin kukiri kwao katika ufalme wa Kristo kwa toba na kupokea imani ya Kikristo."

Kwa hivyo unapata tofauti hiyo ya mtazamo. Mstari wa 14, ambapo Palestina, Edomu, Moabu na Wamoabu zimetajwa, Alexander anasema, "Majina yote ni yale ya mataifa jirani ambayo Waebrania walikuwa wamezoea kupigana nayo. Edomu, Moabu, na Amoni, zinaweza kutajwa kwa sababu ya ziada, yaani, kwamba zilikuwa karibu na uhusiano na Israeli, na bado ni miongoni mwa maadui zake wa zamani. Wayahudi wanaelezea hili kama utabiri halisi unaohusiana na nchi ambazo hapo awali zilikuwa zinamilikiwa na jamii zilizoordheshwa hapa. Waandishi wengi Wakristo wanaelewa kiroho kuhusu ushindi utakaopatikana na dini ya kweli, na wanadhani mataifa yaliyotajwa hapa yamewekwa tu kwa ajili ya maadui kwa ujumla, au kwa ajili ya ulimwengu wa kipagani." Kumbuka kwamba huu ni mtazamo wa Young pia. "Njia hii ya maelezo ikionyeshwa zaidi na uhusiano wa kihistoria ambao majina hayo yanaamka." Baadaye, anasema, "Utimilifu umetafutwa na watafsiri tofauti, katika kurudi kutoka Babeli, katika maendeleo ya jumla ya injili, na katika urejesho wa baadaye wa Wayahudi."

g. Mbinu ya Vannoy

Sioni jinsi unavyoweza kubishana na maelezo ya

kurudi kutoka Babeli, lakini unafanya nini na hili? Je, hili ndilo maendeleo ya jumla ya injili? Je, unalifanya hili kuwa la kiroho? Au unasema lina uhusiano wowote na kurejeshwa kwa Wayahudi katika nchi yao ya baadaye?

Mimi ni zaidi ya miaka ya milenia katika eskatolojia yangu. Nina mwelekeo zaidi wa kuchukua mtazamo huo wa mwisho na kutafuta, kwa majina haya, aina fulani ya kufanana, kwa maeneo. Ikiwa watarudi kutoka Ashuru—kutoka Mesopotamia katika eneo hilo, tafuta kufanana kunakolingana. Sidhani kama kuna wengi, lakini baadhi wanaosema kwamba wakati wa mwisho kutakuwa na uundaji upya wa mataifa haya yote, kwamba wakati wa mwisho kutakuwa na Ashuru. Nadhani hiyo inasukuma, unaona hiyo itakuwa kundi la kwanza, wale wanaosisitiza utimilifu halisi. Nadhani uko chini ya kundi la pili au la tatu. Swali ni, je, uko sawa na hemenetiki ya uelewa wa kiroho? Je, hivyo ndivyo hii ilivyokusudiwa kueleweka?

Kuna ufafanuzi mzuri kuhusu Isaya na JA Motyer. Baadhi yenu mnaweza kuwa mnafahamu hilo. Maoni yake mafupi kuhusu kifungu hiki ni, “ni sitiari: nguvu ambayo mataifa huanguka kwayo ni injili.” Kwa hivyo, angekubaliana na Young. Ninajaribu tu kutumia hili kuonyesha aina za maswali ya tafsiri yanayotokea unapoanza kuangalia kwa karibu zaidi na kuona unabii huu wa utabiri.

6. Unabii wa utabiri unaweza kuwa na masharti

a. Yer. 18:5-10

Tuendeleo hadi 6., “Unabii wa utabiri unaweza kuwa na masharti.” Sasa, kusema hivyo kunamaanisha kwamba baadhi ya unabii unaweza kutegemea masharti. Hali inaweza kuelezwa na kisha si tatizo. Lakini nadhani kuna mifano ambapo haijielezwa, lakini bado inaweza kuwa sehemu muhimu ya unabii. Maandishi ambayo nadhani ni muhimu sana katika kuelewa hili ni Yeremia 18:5-10. Katika Yeremia 18, Yeremia anashuka hadi nyumbani kwa mfanyanji, anamtazama akitupa vyungu, na katika mstari wa tano, “Neno la Bwana likamjia

Yeremia na kusema, ‘Enyi nyumba ya Israeli, je, siwezi kuwatendea kama mfinyanzi afanyavyo? Kama udongo mikononi mwa mfinyanzi, ndivyo mlivyo mkononi mwangu, Ee nyumba ya Israeli. Kama...’ na hapa kuna kauli muhimu, “Nikitangaza wakati wowote kwamba taifa au ufalme utang’olewa, kubomolewa, kuharibiwa, na taifa hilo nililolionya likitubu uovu wake, basi nitaghairi wala sitawaletea maafa niliyopanga. Wakati mwingine, nikitangaza kwamba taifa au ufalme utajengwa na kupandwa, na ukitenda maovu machoni pangu na hautanitii, basi nitafikiria tena mema niliyokusudia kuutendea.” Kwa hivyo, Mungu anaweza kutoa kauli, lakini ikiwa mwenendo wa mtu au kundi ambalo kauli hiyo inaelekezwa utabadilishwa, hiyo inaweza kuathiri utekelezaji wa kile ambacho Mungu alisema awali atafanya.

b. 1 Wafalme 11 - Yeroboamu

Unapofikia kauli za kinabii, wakati mwingine unakuta masharti yameambatanishwa. Tazama 1 Wafalme 11 pamoja na Yeroboamu I. Tazama mstari wa 38. Ahiya nabii, akizungumza kwa niaba ya Bwana, anamwambia katika mstari wa 38, “Ukifanya yote nitakayokuamuru, na kutembea katika njia zangu, na kufanya yaliyo sawa machoni pangu, kwa kuzishika sheria na amri zangu, kama Daudi mtumishi wangu alivyofanya, mimi nitakuwa pamoja nawe. Nitakujengea nasaba imara kama ile niliyomjengea Daudi, nami nitakupa Israeli. Nitawatesa wazao wa Daudi kwa sababu hii, lakini si milele.”

Lakini kuna sharti: ukifanya yote ninayokuamuru, nitamjengea Yeroboamu nyumba imara kama nilivyomfanyia Daudi. Kuna sharti pamoja na hilo, na kwa kuwa Yeroboamu hakutimiza masharti, utabiri huo pia haukutimizwa. Badala ya kupewa nyumba imara, nyumba yake iliharibiwa.

Unaenda kwenye 1 Wafalme 15:29 na unasoma hapo, “Mara tu alipoanza kutawala [yaani, Baasha], aliua familia yote ya Yeroboamu. Hakumwacha Yeroboamu yeyote mwenye pumzi, bali aliwaangamiza wote kulingana na Neno la Bwana alilompa mtumishi wake Ahiya Mshiloni kwa sababu ya dhambi ambazo

Yeroboamu alizitenda na kusababisha Israeli kuzitenda kwa sababu alimkasirisha Bwana, Mungu wa Israeli.” Kwa hivyo Yeroboamu hakutimiza sharti hilo na akapitia hukumu badala ya kuanzishwa kwa nasaba ya uhakika. Lakini hilo ni jambo la moja kwa moja, hilo ni sharti lililotajwa.

c. 1 Wafalme 21:19-27 Ahabu Hebu tuangalie sharti ambalo halijatajwa lakini ambalo bado linaonekana kuhusika katika utabiri. Angalia 1 Wafalme 21:19. Hii ni katika muktadha wa Ahabu kuchukua shamba la mizabibu la Nabothi. Bwana anamwambia Eliya amwambie Ahabu, “Hivi ndivyo Bwana asemavyo, ‘Je, hukumwua mtu na kunyakua mali yake?’ Kisha mwambie hivi, Bwana asemavyo, Mahali ambapo mbwa waliiramba damu ya Nabothi, ndipo mbwa watakapoiramba damu yako. Naam, yako.” Kwa hivyo kuna utabiri lakini Ahabu alitubu, angalau kwa kiwango fulani.

Angalia mstari wa 27, “Ahabu aliposikia maneno hayo, akararua nguo zake, akavaa gunia, akafunga. Akalala katika gunia, akatembea kwa upole. Ndipo neno la Bwana likamjia Eliya Mtishbi, kusema, ‘Je, umeona jinsi Ahabu alivyojinyenyekeza mbele yangu? Kwa sababu amejinyenyekeza, sitaleta maafa haya katika siku zake. Lakini nitayaleta nyumbani mwake katika siku za mwanawe.’” Kwa hiyo hukumu imerekebishwa. Haijaondolewa kabisa, lakini kipengele cha wakati cha kutekelezwa kwake kimebadilishwa hadi wakati wa mwanawe.

Unasoma kwamba katika 2 Wafalme 9:25 na 26, wakati wa Yoram, mwana wa Ahabu. Aliuawa na Yehu. 2 Wafalme 9:25, “Yehu akamwambia Bidkari, afisa wake wa gari, ‘Mchukue [Yoram] umtupe katika shamba la Nabothi, Myezreeli. Kumbuka jinsi mimi na wewe tulivyokuwa tukipanda farasi pamoja nyuma ya Ahabu baba yake, Bwana alipotoa unabii huu kumhusu. ‘Jana niliona damu ya Nabothi na damu ya wanawe, asema Bwana, nami hakika nitakulipa kwa ajili yake katika shamba hili, asema Bwana.’ Sasa basi, mchukue na umtupe katika shamba hilo, sawasawa na neno la Bwana.’” Kwa hivyo hapa

kuna utabiri kuhusu hukumu itakayomjia Ahabu ambao ulibadilishwa kwa sababu ya toba ya Ahabu lakini ulitekelezwa wakati wa mwanawe Yoramu kama vile ilivyokuwa imetabiriwa. Kulikuwa na sharti ambalo halijatajwa.

d. Yona Labda una hali kama hiyo katika Yona. Yona anakuja Ninawi, na katika sura ya 3 mstari wa 4 anasema, “Baada ya siku 40, Ninawi utaangamizwa.” Ninawi alitubu, na akaitikia ujumbe wake. Ninawi haikuangamizwa kwa siku 40. Hatimaye, Ninawi iliangamizwa , lakini ilikuwa muda mrefu baada ya wakati wa Yona.

e. Isaya 38 - Hezekia

Angalia Isaya 38:1-5. Unasoma hapo, “Siku hizo Hezekia aliugua na alikuwa karibu kufa. Nabii Isaya mwana wa Amози alimjia na kusema, ‘Bwana asema hivi: Tengeneza mambo ya nyumba yako kwa maana utakufa; hutapona.’ Hezekia akageuza uso wake ukutani na kumwomba Bwana, ‘Kumbuka, Bwana, jinsi nilivyoenenda mbele zako kwa uaminifu kwa moyo wote, na jinsi nilivyotenda yaliyo mema machoni pako.’ Hezekia akalia kwa uchungu. Ndipo neno la Bwana likamjia Isaya, ‘Nenda ukamwambie Hezekia, ‘Bwana, Mungu wa baba yako Daudi, asema hivi: Nimesikia maombi yako, na kuona machozi yako; nitaongeza miaka kumi na mitano katika maisha yako. Nami nitakuokoa wewe na mji huu kutoka mkononi mwa mfalme wa Ashuru. Nitalilinda jiji hili.’ ” Kwa hiyo Hezekia alipotangazwa, “Utakufa, hutapona,” Hezekia anamwomba Bwana na Bwana anajibu na kumpa miaka 15 zaidi. Kwa hivyo inaonekana kwamba katika visa vingi kunaweza kuwa na hali hii ya masharti kutoka kwa unabii wa utabiri.

Nadhani hayo ndiyo mambo mawili yanayojitokeza. Siwezi kufikiria mengine zaidi ya toba na sala, ambayo huimarisha tena sehemu yake ya toba. Yereemia 18:5-10 inazungumzia waziwazi kuhusu sala hiyo, na una mifano mingine ya wakati Musa alipoombea Israeli. Bwana anaposema atafanya jambo moja, Musa anaomba na Bwana anatubu.

f. J. Barton Payne kuhusu Masharti JB Payne katika Ensaiiklopedia yake ya *Unabii wa Biblia* , katika sehemu kubwa ya utangulizi, anajadili masuala mengi ya tafsiri ya nyenzo za unabii. Anajadili suala hili la masharti ya unabii wa kibiblia. Katika mjadala huo, anapendekeza kwamba mipaka fulani iwekwe kwenye masharti ili unabii wote usije ukawa hauna uhakika wa kutimizwa. Tunaona kuna hatari ya kifalsafa nyuma yake. Ikiwa kila kitu kina masharti, basi huwezi kuwa na uhakika kwamba chochote kitatokea, hasa mambo yale ambayo yanasimama katikati ya mpango wa ukombozi wa Mungu. Nadhani hakika kuna maana ambayo, na hii ni nyongeza yangu kwa kile Payne anachopendekeza, ahadi ya Mungu kwa Ibrahimu katika Mwanzo 12:3, "Katika uzao wako mataifa yote yatabarikiwa," haitegemei waziwazi kile ambacho mwanadamu yeyote angefanya ili kuhakikisha utimilifu wake. Hilo litatokea kwa uhakika. Mataifa yote ya dunia yatabarikiwa kupitia uzao wa Ibrahimu kwa sababu hiyo ndiyo kiini cha kusudi la Mungu la ukombozi. Nadhani hakuna kitu ambacho mwanadamu yeyote anaweza kufanya ili kubadilisha hilo.

Kile ambacho Payne anapendekeza ni, na hii ni dhana yake mwenyewe, kwamba ili unabii uendelee kuwa na masharti lazima utimize sifa mbili. Kwanza, lazima uwe karibu na utekelezaji. Ukiangalia mifano, inafaa. Yona anahubiri Ninawi, Isaya anamwambia Hezekia atakapokufa, Eliya anamwambia Ahabu jinsi atakavyokufa. Lazima uwe karibu na utekelezaji. Pili, lazima uwe na vipengele vinavyoweza kuridhisha na watu wa wakati wa nabii. Kwa maneno mengine, masharti haya si unabii wa muda mrefu ambao ni sehemu ya harakati ya mpango wa ukombozi wa Mungu mbele kulingana na utimilifu wa mpango na kusudi lake.

Kwa hivyo, nadhani hilo labda linasaidia. Nadhani tunapaswa kutambua kwamba kuna kipengele kinachoweza kuwa na masharti kupitia unabii wowote, lakini kama ilivyopendekezwa masharti hayo ni sala na toba. Kuna unabii wa wakati mmoja ambao unaweza kutimizwa na watu wa wakati mmoja wa nabii. Ni matumizi karibu badala ya unabii wa muda mrefu.

7. Aina za Unabii wa Utabiri a. Utabiri wa Moja kwa Moja

Tuendeleo kwenye 7., “Aina za unabii wa utabiri.” Ninachokikumbuka chini ya kichwa hicho ni tofauti kati ya kile unachoweza kukiita utabiri wa moja kwa moja na utabiri wa mfano. Utabiri wa moja kwa moja una kauli ya unabii ambayo ina utimilifu wake katika siku zijazo pekee. Kwa maneno mengine, ni tamko la maneno la jambo litakalotokea katika siku zijazo. Unaweza kuangalia Mika 5:2, ambayo inasema, “Lakini wewe, Bethlehemu Efrata, ingawa ulikuwa mdogo miongoni mwa koo za Yuda, kutoka kwako atakuja kwa ajili yangu mmoja atakayekuwa mtawala juu ya Israeli, ambaye asili yake ni ya zamani za kale.” Kisha hiyo imenukuliwa katika Mathayo 2:5-6, kama inavyotimizwa na Kristo, anayetoka Bethlehemu na kuwa mtawala wa Israeli. Hiyo ni kauli, tamko la maneno.

b. Utabiri wa Mfano

Utabiri wa kiistilahi hutofautishwa na utabiri wa moja kwa moja. Utabiri wa kiistilahi ni taasisi, mtu au tukio linalopata matumizi yake ya juu zaidi ya maana katika taasisi, mtu au tukio la kipindi cha baadaye katika historia ya ukombozi. Nitarudia hilo. Utabiri wa kiistilahi ni taasisi, mtu, au tukio linalopata matumizi yake ya juu zaidi ya maana katika taasisi, mtu au tukio la kipindi cha baadaye katika historia ya ukombozi. Kwa mfano, mwana-kondoo wa Pasaka hupata matumizi yake ya juu zaidi ya maana katika Kristo mwenyewe. Au nyoka kwenye mti jangwani. Kwa maneno mengine, utabiri wa kiistilahi unatimizwa kwa kutabiri mapema au kupiga picha.

1. John Stek's on Typology

Tazama nukuu zako ukurasa wa 24 chini ya John Stek . Katika aya hiyo ya kwanza chini ya “Biblical Typology Yesterday and Today” ya John Stek, anasema, “Kwa maneno mengine, aina ni uhalisia wa kihistoria ambao ulitumikia

kusudi muhimu la kihistoria ndani ya upeo wake wa kihistoria (sio tu ule wa mfano), lakini pia ulibuniwa na Providence kwa njia ambayo ilichangia kusudi kubwa la Mungu, yaani, kufichua katika hatua na utendaji mfululizo ukweli na kanuni ambazo zingepata katika uhalisia wa injili hatua yao ya kuelekea udhihirisho kamili.” Kwa hivyo kwa maana hiyo, aina hiyo inachukua jukumu la unabii. Inatofautiana na unabii wa moja kwa moja, yaani, madai ya maneno, kwa kuwa inaashiria au kuashiria, huku unabii wa moja kwa moja ukidai . Ni wa maneno.

Lakini nadhani unapotafakari yaliyomo katika Agano la Kale utagundua kuwa kuna kiasi kikubwa cha umuhimu wa kiulinganishi katika Agano la Kale. Kuna mambo katika Agano la Kale yanayotarajia utambuzi kamili wa ukweli uliomo katika taasisi au tukio hilo la Agano la Kale. Historia ya tafsiri inatuambia kwamba ni vigumu kuweka mtazamo sahihi kuhusu matumizi ya tafsiri ya kiulinganishi kwa sababu kumekuwa na matumizi mengi kupita kiasi na matumizi mabaya yake. Je, tunaenda nayo kwa kiwango gani? Baadhi ya ukweli wa Agano la Kale unatambuliwa waziwazi kuwa wa kiulinganishi kwa kauli katika Agano Jipya, na hapo una msingi imara sana. Lakini unapoanza kwenda zaidi ya hapo, unaweza kwenda kwa kiwango gani?

b. Mickelsen kuhusu Uainishaji Ukiangalia ukurasa wa 24 chini ya aya ya A ya *Kutafsiri Biblia ya Mickelsen* , inasema, "Mara nyingi uainishaji huwa kisingizio cha hisia katika tafsiri. Hisia kama hizo lazima zikataliwe kabisa na kila mkalimani mwaminifu. Lakini ikiwa mkalimani, anayefahamu kikamilifu umoja wa watu wa Mungu, anaweza kuonyesha uhusiano wa kihistoria huku akijua tofauti kati ya aina na mfano, hakika anaweza kuona ulinganifu kama huo wa kihistoria. Katika shughuli kama hiyo mkalimani lazima ajitie nidhamu kali." Kwa maneno mengine, Mickelsen na wengine nadhani kwa usahihi wanasema huhitaji kujiwekea mipaka tu kwa mifano hiyo ambayo imetambuliwa waziwazi kama ya uainishaji na kauli za baadaye za kibiblia. Unaweza kwenda mbali zaidi ya hapo,

lakini lazima uwe mwangalifu usije ukatumia vibaya utaratibu huu wa hermeneutical.

Hatari iko katika mwelekeo wa kueneza mafumbo, na nadhani njia ya kuepuka tafsiri ya mafumbo, ambapo unaweza kuchukua karibu kila kitu na kukipa umuhimu wa kiroho, ni kuhakikisha kwamba uhusiano kati ya aina na mfano unadumisha umoja wa maana. Kwa maneno mengine, ni ukweli ule ule unaojitokeza tena katika hatua ya baadaye ya historia ya ukombozi lakini kwa kiwango cha juu zaidi. Ufunuo wake kamili unaendelea pale unapoona ukweli umejumuishwa katika umbo fulani la mfano katika hatua ya awali ya ukombozi, na unajitokeza tena katika historia ya baadaye. Nani anaweza kuchora mstari huo kihalali?

c. Vos kuhusu Uainishaji Kwa hayo acha nikuelekeze kwenye ukurasa wa 25 kwa sababu ninachosema tu ni dhana ya Vos ya tafsiri ya uainishaji ambapo anaweka uhusiano kati ya ishara na aina na anasema kwamba kile kinachoonyeshwa, ukweli huo ni ukweli ule ule unaoonyeshwa. Lakini angalia anasema, "Katika kubaini utendaji wa sheria ya sherehe, lazima tuzingatie vipengele vyake viwili vikubwa, mfano na kawaida na uhusiano kati ya hivyo viwili. Vitu vile vile vilitazamwa kutoka kwa mtazamo, alama, na kutoka kwa mtazamo mwingine, aina. Ishara ni muhimu katika umuhimu wake wa kidini kitu ambacho kinaonyesha kwa undani ukweli fulani, kanuni au uhusiano wa kiroho katika umbo linaloonekana. Vitu vinavyoonyesha ni vya kuwepo kwa sasa na matumizi ya sasa." Katika aya inayofuata, "Kitu cha kawaida ni cha matarajio." Na kisha aya inayofuata, "Vitu vinavyoonyeshwa na vitu vinavyoonyeshwa si seti tofauti za vitu. Kwa kweli ni vitu vile vile, tofauti tu katika suala hili kwamba huja kwanza kwenye hatua ya chini ya maendeleo katika ukombozi, na kisha tena, katika kipindi cha baadaye, iko kwenye hatua ya juu." Katikati ya aya inayofuata, "Ni baada tu ya kugundua kitu kinaashiria nini, ndipo tunaweza kuendelea kihalali kuuliza swali kwamba kinaashiria nini, kwani kitu cha mwisho hakiwezi kuwa

kingine chochote zaidi ya kile cha kwanza kilichoinuliwa hadi kiwango cha juu zaidi. Kifungo kinachounganisha aina na mfano pamoja lazima kiwe kifungo cha mwendelezo muhimu katika maendeleo ya ukombozi.” Kwa hivyo nadhani hilo ndilo suala—ulinganifu kati ya aina na mfano. Unaweza kuwa na ukweli uleule katika ishara inayojitokeza tena katika aina ya aina ya baadaye.

Rudi kwenye ukurasa wa 23. Angalia Stek anasema nini hapo katika aya hiyo ya pili. Anaonyesha kwamba Mungu amepanga historia kwa mamlaka yake yote kiasi kwamba uhusiano huu kati ya aina na ufananisho ni kitu ambacho ni kwa muundo. Anasema, "Kama mifano na michoro ya mbunifu inavyodhibitiwa na maono yake wazi ya jengo ambalo siku moja litatumikia kusudi la mteja wake, vivyo hivyo Bwana wa historia ya ukombozi huamuru mambo fulani katika kipindi cha awali ambacho kilikuwa na mifano yake katika kipindi cha baadaye." Nadhani sitiari hiyo ya mbunifu ni sitiari nzuri. Unaweza kusema kwamba Mungu ndiye mbunifu wa historia. Anaona jengo lote na kwa hivyo anaweza kujenga katika historia ukweli huu unaotarajia kutokea tena kwa ukweli uleule katika hali zingine katika hatua ya baadaye ya historia ya ukombozi. Lakini unaona aina kisha inakuwa sehemu muhimu ya unabii. Inapaswa kutazamwa kama kazi ya unabii kila sehemu kama vile utabiri wa moja kwa moja ulivyo, au madai ya moja kwa moja ya maneno.

d. Hatari ya Kuanguka Katika Istiari

Sasa nilisema hatari ni kuanguka katika mafumbo ambayo hupoteza uhusiano kati ya aina na aina kuwa ukweli mmoja. Acha nikupe mfano. Baadhi ya baba wa kanisa la zamani walikuwa na mafumbo mengi. Chrysostom alisema kuhusu mauaji ya Herode ya watoto wachanga huko Bethlehemu wakati wa kuzaliwa kwa Kristo, "Ukweli kwamba watoto wa miaka miwili na chini tu waliuawa huku wale watatu wakidhaniwa kutoroka unakusudiwa kutufundisha kwamba wale wanaoshikilia imani ya Utatu wataokolewa ilhali Wabinitariani na Wayunitariani bila shaka wataangamia." Sasa unaona hapo unapata, kwa maoni

yangu, matusi—unaanguka katika mafumbo. Unaleta maana kwenye maandishi ambayo hayana uhusiano wowote na maandishi yenyewe. Na ni mstari huo ambao hutaki kuuvuka, lakini ni mstari huo ambao Vos anaulinda dhidi yake kwa mfumo ambao anapendekeza wa matumizi mabaya kwa tafsiri za typolojia.

Swali la Mwanafunzi:

Swali: Kwa hivyo kwa kutumia aina tunazungumzia hali, kwa mfano, wakati damu iliyochinjwa ya mwana-kondoo katika Agano la Kale ni aina inayomlenga Kristo wakati damu yake ilipochinjwa?

Jibu: Ndiyo, nadhani hilo ni halali kabisa hapa—ni ukweli uleule katika damu ya dhabihu, ambayo ndiyo hasa damu ya Kristo ilifanya. Na kama Waebrania wanavyosema, damu ya ng'ombe dume na mbuzi haikuweza hatimaye kufanya upatanisho. Ilikuwa ikielekeza mbele kwenye damu ya Kristo ambayo iliifanya iwe na ufanisi.

Imeandikwa na Jason Noto-Moniz (mh.), Katie Tomlinson, Cstin Gordon, Amnoni Myers,
Melissa Stevens, Eric Hilker
Uhariri mbaya na Ted Hildebrandt
Hariri ya mwisho na Katie Ells
Imesimuliwa tena na Ted Hildebrandt